

MEER VOOR DE MENSEN

Verder bouwen aan een sterk en sociaal Maastricht

Bestuursakkoord gemeente Maastricht 2006-2010
3 april 2006

Partij van de Arbeid
CDA
GroenLinks

MEER VOOR DE MENSEN

Meer voor de mensen. Dat is de boodschap die de Maastrichtse kiezer op 7 maart 2006 heeft afgegeven. De Partij van de Arbeid, het CDA en GroenLinks nemen graag het voortouw om deze boodschap de komende jaren in concrete activiteiten te vertalen, die er aantoonbaar toe leiden dat er verder wordt gebouwd aan een sterk en sociaal Maastricht.

Er is de afgelopen jaren veel nieuw beleid gemaakt, op tal van terreinen. Dat gaan wij niet overdoen. Veeleer zal het accent op de uitvoering komen te liggen. Heldere doelstellingen en het aanspreekbaar zijn op resultaat horen daar bij.

Het vertrekpunt voor de komende jaren is in financieel opzicht ongunstig. Ook die uitdaging pakken wij op. Door heldere keuzes te maken en een solide begrotingsbeleid te voeren.

Wij gaan dit niet alleen doen. De samenwerking wordt gezocht. Met alle raadsfracties. Met bedrijven en organisaties in het maatschappelijke middenveld. Met Heerlen en Sittard-Geleen verenigd in Tripool en met de provincie. Met de MHAL-steden en de Euregio. Maar vooral ook met hen die het direct aangaat. Want meer voor de mensen betekent ook meer met de mensen.

Met dit bestuursakkoord als leidraad willen wij de komende jaren verder bouwen aan een sterk en sociaal Maastricht. Het is opgebouwd langs de lijnen van een sterke stad (§ 1), een sociaal beleid (§ 2) en een slagvaardig en solide bestuur (§ 3).

§ 1. EEN STERKE STAD

Maastricht is een sterke stad, in tal van opzichten. Een economische motor voor de regio, een magneet voor studenten en toeristen, een behouden huis voor haar burgers. Daar prijzen wij ons gelukkig mee.

Maar er zijn ook grote uitdagingen. Teveel mensen staan aan de kant en geraken in een sociaal isolement. De traditionele industrie bouwt in een razend tempo af. Het aantal inwoners daalt. Zonder maatregelen dreigen we in een spiraal naar beneden te komen.

Wij kiezen er daarom voor de volgende maatregelen absolute prioriteit te geven.

Verdere versterking van de Maastrichtse economie

Cruciaal voor een sterke stad is een sterke economie. Alleen met een krachtige economie zijn we in staat de middelen te genereren die nodig zijn om iedereen er op vooruit te laten gaan. Hervreiding van groei in plaats van schaarste: dat is het devies.

De ambitie voor 2010 is om tot een gemiddelde groei van het bruto stedelijk product van meer dan 3% per jaar te komen¹. Dit doen we door:

- Bestaande bedrijvigheid ruim baan te bieden om verder uit bouwen en het actief verwerven van nieuwe bedrijvigheid. De sleutelsectoren daartoe zijn health care & cure, life sciences, creatieve industrie (inclusief nieuwe ambachtelijkheid) en toerisme. Daarbij geldt Maastricht-West als vestigingsplaats voor kleinschalige creatieve industrie en Maastricht-Oost voor grootschalige voorzieningen op het terrein van science en dienstverlening, sport en leisure. Hiertoe wordt een taskforce bedrijvigheid opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de samenwerkingspartners uit bedrijfsleven, onderwijs en Tripool.
Resultaat in 2010: aantoonbare uitbouw van bestaande bedrijvigheid en het opstarten en verwerven van nieuwe bedrijvigheid, uitmondend in een groei van het aantal arbeidsplaatsen met 4.000.
- Het versterken van het imago van Maastricht door samenwerking met de belangrijkste stakeholders en het aanbrengen van gerichte sturing. Dit betreft de kernwaarden kwaliteit, allure en Europees en omvat de vijf dimensies bourgondische stad, winkelstad, Europese stad, universiteitsstad en made in Maastricht. Bijzondere aandacht verdienen de Europese en de culturele belofte zoals die in het beleid omtrent het reputatiemanagement Maastricht zijn gedefinieerd: we zullen onze reputatie hierin beter waar gaan maken. Dit doen we door:
 - nieuwe, aan Europa gerelateerde initiatieven te ontplooiën
 - het koppelen van cultuur en bedrijfsleven
 - het opstarten van het programma om Maastricht Culturele Hoofdstad te realiseren
 - het strikt bewaken van het kwaliteitsbeeld in de stadMogelijkheden voor een casino en andersoortige leisure & pleasure concepten worden aangegrepen, mits passend bij de maatvoering en het kwaliteitsbeeld van de stad.
Resultaat in 2010: gerichte sturing op en aantoonbare verbetering van de gedefinieerde kernwaarden en verdieping van het culturele cluster.
- Het creëren van nieuwe, op de stedelijke behoefte afgestemde woningbouw. Voldoende aantrekkelijke woningen is immers een cruciale vestigingsfactor voor mensen en bedrijven. Speciale aandacht wordt daarbij gegeven aan de startersproblematiek, levensloopbestendige en betaalbare huur- en koopwoningen. Dit moet worden verbonden aan het versterken van leefbare buurten.

¹ BSP blijkt een moeilijk te meten en relatief onnauwkeurige indicator. Het is meer een macro economische grootheid. Nauwkeuriger is het investeringsvolume in economisch stuwende projecten. We brengen dit op zeer korte termijn (bij Kaderbrief) in beeld en willen vervolgens over de voortgang en ontwikkeling ervan rapporteren.

Resultaat in 2010: een woningbouwprogramma dat jaarlijks minimaal 600 woningen aan de voorraad toevoegt.

Een activerend en onorthodox arbeidsmarktbeleid

Een sterke stad is een werkende stad. Uitgangspunt is dat iedereen in Maastricht recht heeft op werk. Daar hoort ook bij dat wie kan werken moet werken. Het arbeidsmarktbeleid zal daarop moeten worden toegespitst. De ambitie voor 2010 is om de werkloosheid onder het landelijk gemiddelde van de grote steden gebracht te krijgen. Dit doen we door:

- Een actieve aanpak om zoveel mogelijk mensen die nu nog aan de zijlijn staan actief te laten participeren, met gebruikmaking van onder andere:
 - een effectief transferium en werkbedrijf
 - werk met behoud van uitkering
 - optimale benutting van de grote projecten die de komende jaren ten uitvoer worden gebracht (A2, Belvédère, Geusselt) door standaard inzet van werkzoekenden als onderdeel van de aanbesteding

Een zorgvuldige af- en ombouw van I/D-banen en waar nodig het toeleiden van I/D-ers naar nieuw werk.

Resultaat in 2010: het versneld verminderen van de werkloosheid naar het gemiddelde van de grote steden.

- Het creëren van stage- en leerwerkplekken voor de onderkant van de arbeidsmarkt door hierover harde afspraken met onderwijsinstellingen en bedrijven te maken. Innovatieve samenwerkingsprojecten worden gestimuleerd. De gemeente Maastricht zal hierin ook zelf haar aandeel nemen.

Resultaat in 2010: 500 extra stage- en leerwerkplekken in de stad.

- Het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en het stimuleren van het Engels, Frans en Duits in het basis- en voortgezet onderwijs. Hierover worden afspraken met de Maastrichtse onderwijsinstellingen gemaakt.

Resultaat in 2010: aantoonbare vermindering van schooluitval en een toename van vreemde talen in het vakkenpakket.

Een bereikbare en duurzame stad

Een sterke stad is ook een bereikbare en schone stad. Maastricht staat de komende jaren voor de dubbele uitdaging om de bereikbaarheid van de stad te waarborgen en tegelijkertijd te werken aan de verbetering van het milieu. De ambitie voor 2010 is om duurzaamheid weer op de agenda te brengen, vertaald in concrete maatregelen. Dit doen we door:

- Aanpak van de fijnstofproblematiek en de luchtverontreiniging door een set van maatregelen, waaronder:
 - het verder autoluw maken ondermeer en ontmoedigen van straatparkeren in de binnenstad
 - het situeren van nieuwe parkeervoorzieningen aan de rand van de (binnen)stad
 - het middels zonering weren van vrachtverkeer uit de kwetsbare delen van de stad
 - meer luchtzuiverend groen

Aanwezige fondsen bij rijk en provincie zullen beter worden benut.

Resultaat in 2010: de aanwezigheid van fijnstof en de uitstoot van stikstofdioxide ligt onder de landelijke grenswaarde.

- Inzet van nieuwe vervoersconcepten en versterking van het openbaar vervoer. Park & Ride alsook Park & Walk voorzieningen worden gecreëerd. Met de provincie en rijk worden concrete afspraken over lightrail gemaakt. Het openbaar vervoer wordt eenvoudiger en laagdrempeliger gemaakt. Er zal in de vorm van experimenten een begin worden gemaakt met goedkoper openbaar vervoer.

Resultaat in 2010: beheersing van het autoverkeer naar en in de stad, gecompenseerd door een toename van het gebruik van andere vervoersmiddelen met 10%.

- Ruim baan te maken voor wandelaar, jogger, skater en fietser. En dit in de letterlijke zin van het woord. Dus meer veilige wandel- en fietspaden met een logische routing. Het wildstallingsverbod van fietsen in de binnenstad wordt beperkt tot de kwetsbare winkelstraten en handhaving richt zich primair op daadwerkelijke overlast. Het aantal bovengrondse en gratis stallingen neemt toe.
Resultaat in 2010: meer en betere wandel- en fietsroutes, meer fietsverkeer naar de binnenstad.
- Werken aan duurzaamheid in termen van bouwen (voorkomen gebruik schadelijke stoffen), gemeentelijk wagenpark (schone brandstoffen) en energie (energiezuinige woningen op nieuwbouwlocaties).
Resultaat in 2010: geen gebruik meer van zware metalen in de woningbouw; 50% van het gemeentelijk wagenpark rijdt op schone energie; samen met projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties zijn de energiedoelstellingen voor het jaar 2010 (zoals vastgesteld in het natuur- en milieuplan 2010 Maastricht) gerealiseerd.
- Afbouw van chemische onkruidbestrijding in lijn met de Europese regelgeving door gebruik van onderhoudsvriendelijke beplanting.
Resultaat in 2010: gefaseerde afbouw van chemische onkruidbestrijding.
- Behoud van d'n Observant en de bosopstanden rond de ENCI-groeve. Samen met de provincie wordt gewerkt aan de voorbereiding van de herinrichting van de groeve en wordt bezien hoe de publieke toegankelijkheid van (delen van) de groeve kan worden gerealiseerd. Bij een eventuele concessieaanvraag in 2009 zal, na een zorgvuldige inspraakprocedure, tot een finale belangenafweging worden gekomen.
Resultaat in 2010: een inspanningsverplichting van alle betrokken partijen voor wat betreft het werkgelegenheidsperspectief voor de medewerkers van ENCI en voor de St. Pietersberg als natuurgebied.

§ 2. EEN SOCIAAL BELEID

Maastricht kent een traditie van sociaal beleid. Deze is gebouwd op gemeenschapszin en solidariteit, waarden die diep in de Maastrichtse samenleving zijn verankerd. De maatschappelijke stroom is echter een andere. Sociale samenhang en onderlinge verhoudingen tussen bevolkingsgroepen komen in toenemende mate onder druk te staan. We durven elkaar nauwelijks meer op ons gedrag aan te spreken. Armoede steekt in toenemende mate de kop op.

De overheid is vooralsnog onvoldoende in staat gebleken om hieraan het hoofd te bieden. Toch zijn de signalen dat de mensen anders willen luid en duidelijk. Er komen hernieuwde, positieve krachten vrij. Daar moeten we gebruik van maken.

Wij kiezen er daarom voor de volgende maatregelen absolute prioriteit te geven.

Een armoedeplan in 100 dagen

Het sociale zekerheidsstelsel en het zorgstelsel zijn van rijkswege ingrijpend gewijzigd. Burgers hebben veel keuzevrijheid en daarmee veel verantwoordelijkheid. De rol van de gemeente in het armoedebeleid verandert. Wij kunnen de eigen verantwoordelijkheid van burgers niet volledig overnemen, maar constateren dat een steeds groter wordende groep mensen de eigen verantwoordelijkheid niet kan nemen en hierdoor in de financiële problemen geraakt, met alle gevolgen van vereenzaming en uitsluiting van dien. Dit geldt voor uitkeringsgerechtigden, maar ook onder werkenden en ouderen is armoede. Traditionele oplossingen vanuit de gemeentelijke overheid werken niet altijd meer en zijn soms zelfs niet meer mogelijk. De ambitie voor 2010 is om de armoede in de stad fors terug te dringen. Hiertoe wordt binnen 100 dagen een armoedenota opgesteld, waarin de nadruk ligt op de aanpak van meervoudige problematiek en het bieden van structurele oplossingen. Wij gaan mensen ondersteunen om nieuwe verantwoordelijkheden waar te maken, waarbij nadrukkelijk het oog wordt gehouden op de meest kwetsbaren in dit nieuwe systeem en het behoud van de bijzondere bijstand op het huidige niveau als uitgangspunt geldt.

Resultaat in 2010: een armoedeplan dat ten volle wordt geïmplementeerd.

Zorg en welzijn op maat

De invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning dreigt een instrumenteel karakter te krijgen. Waar het de komende jaren echter daadwerkelijk om gaat is het leveren van zorg en welzijn op maat, in het bijzonder voor de hulpbehoevenden buiten de zorginstellingen. Dat is dan ook de ambitie voor 2010. Dit vergt een krachtige mobilisatie van het maatschappelijk middenveld en een heroriëntatie van de professionele dienstverleners naar maatwerk. Wij zijn dit onze burgers verplicht.

Resultaat in 2010: de WMO is ingevoerd naar Maastrichtse maat.

Veiligheid

De veiligheidsproblemen in de stad blijven we samen met onze partners – politie, maatschappelijke organisaties en burgers - voortvarend en integraal aanpakken door preventie, zorg en handhaving. Inzet is behoud van het huidige veiligheidsniveau en verbetering waar nodig. Bewoners en maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurten. De overlast door drugs, geweld en criminaliteit wordt verder teruggedrongen. Crisisbeheersing en rampenbestrijding blijven we regionaal oppakken en waar mogelijk op nieuwe beleidsterreinen – sociale veiligheid - uitbouwen.

Resultaat in 2010: de kans om slachtoffer te worden van buurtoverlast of vandalisme neemt af van 15.5% naar 13%. We realiseren een persoonsgerichte aanpak in een samenwerkingsverband in de justitiële - en de zorgketen en verankeren de rol van de wijkagent; het keurmerk veilig ondernemen en de kwaliteitsmeter veilig uitgaan worden standaardinstrumenten en de bestuurlijke boete wordt geëffectueerd. Een duurzame samenwerking in de regio is operationeel.

In de buurten gebeurt het

Buurten vormen een belangrijk aangrijppunt voor sociaal beleid in de brede zin des woord, dus inclusief welzijn, cultuur en sport. De ambitie voor 2010 is om het buurtgericht werken definitief in de gemeentelijke operaties te verankeren. Dit doen we door:

- Versterken van de budgetten van alle buurten door reallocatie van middelen en mankracht, met inachtneming van voldoende legitimatie van de buurtkaders.
Resultaat in 2010: elke buurt zijn eigen budget.
- Buurtbewoners in een vroege fase te betrekken bij de besluitvorming over zaken in hun directe omgeving.
Resultaat in 2010: standaard vroegtijdige buurtbetrokkenheid bij planvorming en –uitvoering. Voor alle GSB- buurten een actueel buurtplan.
- Intensivering van bewegen en ontmoeten. Sport is een belangrijke sleutel voor succes in termen van sociale verbanden, activering, gezondheid en economie. Daarom wordt de komende jaren werk gemaakt van
 - het stimuleren van samenwerking tussen verenigingen om te komen tot een gezamenlijke aanpak van de accommodatieproblematiek, waarbij opschaling van voorzieningen uitdrukkelijk tot de mogelijkheden behoort
 - het creëren van sport jongeren ontmoetingsplaatsen (sportjops)
 - zwembaden in West en Oost
 - sporthallen in Randwyck en de Geusselt
 - ontwikkelen van een stimulerend klimaat voor sport en beweging door het selectief faciliteren van topsportevenementen, in samenwerking met Sittard-Geleen en Heerlen*Resultaat in 2010: verhoging van de sportdeelname in Maastricht tot minimaal het landelijke gemiddelde.*
- Invoering van een eenvoudige en goedkope bewonersparkeerregeling voor de buitenwijken.
Resultaat in 2010: een parkeerregeling voor de buitenwijken.

Een kleurrijke, jongeren- en universiteitsstad

Veel van de dynamiek in de stad komt van jongeren en studenten. Zij moeten optimale ruimte krijgen. De ambitie voor 2010 is om de diversiteit en dynamiek in de stad te vergroten. Dit doen we door:

- Het bevorderen van een multiculturele en diverse Maastrichtse samenleving, waarin respect en verdraagzaamheid centraal staan.
Resultaat in 2010: uitvoering van de diversiteitsnota Maastricht Confetti.
- Ruimte en ondersteuning bieden aan de totstandkoming van culturele broedplaatsen, inclusief een oefenpodium en -ruimtes voor pop- en toneelgroepen, en het structureel maken van de Code 043-gelden.
Resultaat in 2010: het realiseren van drie nieuwe culturele jongereninitiatieven.
- Herijking en uitvoering van de nota *Student en Stad*, met als specifieke aandachtspunten de permanente huisvesting van Circumflex en Saurus, realisatie van de campusprojecten (sport- en huisvestingsvoorzieningen) op Randwyck en de Tapijnkazerne, het ondersteunen van career services, het vestigen van starters ter vermindering van de braindrain en het integreren van studentenevenementen in het gemeentelijk evenementenbeleid.
Resultaat in 2010: de uitvoering van de nieuwe nota Student en Stad ligt op stoom.

§ 3. EEN SLAGVAARDIG EN SOLIDE BESTUUR

Gedurende de afgelopen jaren is de daadkracht van ons gemeentebestuur op bepaalde terreinen aanzienlijk toegenomen. Daarin heeft de burgemeester een belangrijke rol gespeeld. Wij willen deze lijn doortrekken. Het realiseren van bovengenoemde doelstellingen kan niet zonder verdere ontwikkeling van de slagkracht van het gemeentebestuur. Een zuivere taakverdeling tussen college en gemeenteraad is daarbij van belang. Het college dient als team vanuit een collegiale verantwoordelijkheid te functioneren. Teneinde de slagkracht van het bestuur te vergroten wordt een compact college van de burgemeester en vier wethouders voorgestaan, met een heldere en herkenbare taakverdeling die aansluit bij de opzet van de programmabegroting. De raad zou zich meer op de burger moeten richten, om op deze wijze haar rol als volksvertegenwoordiger beter waar te maken. Dit vergt een doorontwikkeling van het gemeentebestuur. Wij willen dit ter hand nemen.

Het noodzakelijke complement van een compact en slagvaardig bestuur is een even compacte, slagvaardige, professionele en burgergerichte organisatie. Een dergelijke organisatie dient beter en goedkoper te werken. Het realiseren van deze dubbeldoelstelling kan alleen wanneer de organisatie het vertrouwen krijgt om deze slag de komende jaren te gaan maken. Wij spreken dit vertrouwen uit, met de opdracht dat wordt toegewerkt naar een structurele ombuiging uit hoofde van doelmatigheidsverbetering van € 5 miljoen op jaarbasis.

Met de genoemde structurele ombuiging is een belangrijk deel van de geprognosticeerde tekorten voor de jaren 2006-2010 weggewerkt. Aanvullende maatregelen zijn echter vereist om tot een sluitende begroting te komen. Uitgangspunt hierbij is dat uiterste terughoudendheid wordt betracht waar het eventuele verhoging van lokale lasten betreft. Voor het wegwerken van het resterende tekort en het vrijmaken van middelen voor de in dit bestuursakkoord genoemde prioriteiten wordt in het bijzonder gekeken naar *taakvermindering* (onder andere herijking van het subsidiebeleid en het gefaseerd en gedoseerd invoeren van IBOR), naar *temporisering* (in het bijzonder van het meerjaren investeringsplan) en naar *tarifiering* (onder andere de bekostiging van kwijtscheldingen van afvalstoffenheffing op te nemen in het tarief, tariefdifferentie ter stimulering van digitale dienstverlening en het hanteren van bestuurlijke boetes).

Meer voor de mensen, dat is de opdracht die in dit bestuursakkoord is verwoord. Wij nemen dit ter hand en willen hierop ook afrekenbaar zijn. Over de voortgang en het resultaat van onze inspanningen zal jaarlijks bij Kadernota worden gerapporteerd.